

Розглянуто і схвалено

на засіданні РМО

від

Керівник РМО

Грищенко Т.І.

Методист РМК

Н.І.Кривда

Затверджено

Завідувач районним

методичним кабінетом

Л.А.Корбут

**План роботи
методичного об'єднання логопедів
Сквирського району
на 2016/2017 н.р.**

ВСТУП

Аналіз роботи методичного об'єднання логопедів району за 2015/2016 н.р.

Методичне об'єднання вчителів - логопедів Сквирського району є структурним підрозділом районного методичного кабінету, до нього входять вчителі-логопеди, які надають логопедичну допомогу дітям шкільного та дошкільного віку, забезпечують своєчасну корекцію відхилень мовленнєвого розвитку дітей.

Логопедична служба району в своїй роботі керується такими нормативними документами: Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», Конвенцією ООН про права дитини, Декларацією прав людини, постановами, розпорядженнями Кабінету Міністрів, Верховної Ради України, основами законодавства України про охорону здоров'я, Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 N 305, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 778, наказами Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 27 березня 2006 року N 240/165 «Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу», наказом Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2009 року № 855 «Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних на 2009 - 2012 роки», наказом Міністерства освіти і науки України від 30.01.98 року «Про затвердження Інструкції про ділову документацію в дошкільних закладах» № 32, тощо.

Зміст логопедичної роботи у навчальних закладах Сквирського району реалізується відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 13.05.93 N 135 «Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти», Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

З метою реалізації державної політики в галузі освіти, виконання Законів України "Про освіту", «Про дошкільну освіту», надання спеціалізованої допомоги школам, дошкільним закладам, у районі створена мережа логопедичних пунктів і логопедичних груп при ДНЗ.

Основним завданням логопедичних пунктів та логопедичних груп є усунення різних порушень усної і писемної мови, запобігання різним відхиленням мовного розвитку учнів, пропаганда логопедичних знань серед педагогів та батьків.

На логопедичні пункти насамперед приймають дітей, мовні вади яких перешкоджають успішному навчанню.

У 2015/2016 н.р. у районі продовжувало працювати 3 логопедичних групи при ДНЗ № 2, ДНЗ № 1, ДНЗ № 6, логопеди в яких підпорядковані завідуючим ДНЗ.

У відповідності до Положення про логопедичні пункти системи освіти при загальноосвітніх школах організовано 4 шкільні логопедичні пункти для надання допомоги дітям з вадами мови, які підпорядковані відділу освіти.

Протягом 2015/2016 навчального року робота логопедів шкільних логопедичних пунктів була організована відповідно до наказу по відділу освіти від 01.09.2015 року

№ 166 «Про роботу шкільних логопедичних пунктів у 2015/2016 навчальному році» при таких закладах освіти:

- Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2;
- Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3;
- Сквирський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 - дитячий садок»;
- Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 (логопедичний пункт у приміщенні дитячого садка № 6 «Ромашка»).

За кожним логопедичним пунктом відділ освіти закріпив школи, проте, зважаючи на те, що загальна кількість початкових класів у школах менша, ніж 20 (відповідно до Положення), за кожним логопедом закріплено заклади сільської місцевості - не менш як 4 школи і дошкільні заклади незалежно від кількості дітей.

Учням, які проживають у сільській місцевості та потребують логопедичної допомоги, логопедична допомога надавалась консультативно та відповідно до графіків роботи логопедів, які щорічно погоджуються з директорами шкіл.

За шкільними логопедичними пунктами закріплено такі заклади, що знаходяться у сільській місцевості, та загальноосвітні школи міста, які не мають своїх логопедичних пунктів:

Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 :

- Антонівська загальноосвітня школа I-III ступенів;
- Великополовецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»
- Кам'яногребельський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»;
- -Кривошійнське навчально-виховне об'єднання ««Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»

Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3:

- Оріховецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»;
- Пищиківська загальноосвітня школа I-III ступенів»
- Пустоварівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»
- Дулицьке навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітня школа I-III ступенів»

Сквирський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4-дитячий садок»:

- Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 5;
- Самгородоцька загальноосвітня школа I-III ступенів;
- Шамраївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»
- Рудянське НВО «Загальноосвітня школа I-II ступенів –дитячий садок»
- Малолисовецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-II ступенів-дитячий садок»
- Рогізнянський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-II ступенів-дитячий садок»
- Тхорівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-II ступенів-дитячий садок»

Сквирська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 (у приміщенні дитячого садка № 6 «Ромашка »):

- Буківський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»;
- Чубинецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-II ступенів-дитячий садок»;
- Шапіївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-II ступенів-дитячий садок»
- Горобіївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок».

Усього впродовж 2015/2016 н.р. було виділено 7 ставок вчителів-логопедів: 4 ставки – при шкільних логопедичних пунктах міста, 3 ставки - в логопедичних групах при ДНЗ міста Сквири (4 вчителі-логопеди).

У складі вчителів-логопедів відбулись зміни впродовж 2015/2016 н.р.1 вчитель-логопед – звільнилась, на її місце прийшов молодий спеціаліст, 1- у декретній відпустці (місце вакантне), 1- у відпустці по догляду за дитиною до 3 років (ця ставка розділена між 2 вчителями-логопедами).

Персональний склад вчителів-логопедів дуже різко змінився впродовж I семестру 2015/2016 н.р. :

Шкільні логопедичні пункти:

Титарчук С.П. (логопед НВК № 4) – перейшла на роботу з дітьми з особливими потребами в ЗОШ № 3;

Скоромна Т.Г. (логопед ЗОШ № 3) – звільнено з листопада 2015 року.

Стовбецьку Юлію взято на роботу логопеда ЗОШ № 3, звільнено у грудні у зв'язку з переїздом на інше місце проживання, замість неї влаштовано на роботу у лютому 2016 року Капітанюк Л.В.

Логопедичні групи при ДНЗ:

Невінчана О.Г. (логопед ДНЗ № 1) – у декретній відпустці з листопада 2015 року. На її місце (ДНЗ № 1) взято Муштрук Т.В. та Гайдамачук О.С. по 0,5 ставки.

Відбулися й значні зміни у якісному складі учителів-логопедів.

Якщо до цього якісний склад учителів-логопедів був високим:

- «вчитель-методист» - 1 (Марценківська І.А.),

- «старший вчитель» - 3 (Грищенко Т.І., Титарчук С.П., Скоромна Т.Г.).

Учителі-логопеди мали такі кваліфікаційні категорії: «Спеціаліст вищої категорії» - 5 (Титарчук С.П., Грищенко Т.І., Скоромна Т.Г., Марценківська І.А., Денисюк К.М.)- 62,5 %; «Спеціаліст I категорії»-1 (Маркова А.В.) – 12,5% %, 1 – Гайдамачук О.С. - молодий спеціаліст, 8 розряд, 1- 9 розряд – 25% (Невінчана О.Г.).

То на кінець навчального року якісний склад вчителів-логопедів такий:
всього логопедів-7.

- «вчитель-методист» - 1 (Марценківська І.А.) -14 %,

- «старший вчитель» - 1 (Грищенко Т.І.) -14 %.

Учителі-логопеди мають такі кваліфікаційні категорії: «Спеціаліст вищої категорії» - 3 (Грищенко Т.І., Марценківська І.А., Денисюк К.М.)-42 %), «Спеціаліст I категорії»-1 (Маркова А.В.) -14 %; «Спеціаліст» (Гайдамачук О.С.) - молодий спеціаліст, 8 розряд, має незакінчену вищу освіту, навчається у даний час, Капітанюк Л.М. – спеціаліст, має 9 розряд.

Усі вчителі-логопеди, крім 1 (Скоромна Т.Г.) вчасно проходили курсову перепідготовку, вчасно атестувалися. У 2014/2015 н.р. вчитель-логопед Скоромна Т.Г. за станом здоров'я не була атестована, так як не пройшла курси підвищення кваліфікації. У листопаді 2015 року її розраховано.

Невінчана О.Г. та Денисюк К.М. атестовані у 2014/2015 н.р. Титарчук С.П. пройшла курсову перепідготовку у 2014/2015 н.р., мала атестуватися у 2016 році, перенесено атестацію на 2017 рік. Маркова А.В. пройшла курсову перепідготовку у 2015 році, у 2016 році – атестується на вищу категорію.

Усі логопеди мають достатню теоретичну підготовку, 2 вчителів-логопедів (Денисюк К.М., Грищенко Т.І.) мають значний досвід роботи з дітьми, вони є професіоналами, володіють загальнопедагогічною компетентністю, молодші педагоги ініціативніші, це творчі особистості, які володіють сучасними методиками, ІКТ. Гайдамачук О.С. – молодий спеціаліст, який потребує постійної уваги та контролю.

Учителі-логопеди проходять курси підвищення кваліфікації згідно графіку. У 2016 році атестацію проходила Маркова А.В.

Результативність роботи вчителя-логопеда залежить від багатьох чинників, не в останню чергу від того, в якому приміщенні дитина навчається, як оснащений кабінет, який дидактичний матеріал використовується, чи цікаво дитині навчатись.

Відповідно до п.5.1. «Положення про логопедичні пункти системи освіти» логопедичний пункт може розміщуватися у приміщенні дитячого садка, однієї із загальноосвітніх шкіл або у приміщенні методичного кабінету районного (міського) органу державного управління освітою. Він фінансується відділом освіти. Заклад же для роботи логопедичного пункту виділяє кабінет.

Проте не всі заклади виділили кабінети для логопедів, а площа тих, які виділені в школах, не відповідає по квадратурі згідно санітарно-гігієнічних вимог, оскільки є меншою від 20 кв.м.

Для проведення логопедичної роботи з дошкільниками в 3 ДНЗ було виділено 3 кабінети. Заняття з дітьми проводяться як в групах, так і в кабінетах.

Логопедичний пункт при Сквирській ЗОШ № 1 розташований у приміщенні ДНЗ № 6 (дитячий садок постійно ставить питання про переведення його в інше місце). У Сквирській ЗОШ № 2 окреме приміщення під логопедичний пункт не виділене, вчитель-логопед проводить заняття у класі, де навчається дитина, або у приміщенні, яке є вільним за розкладом занять.

У Сквирській ЗОШ № 3 приміщення хоч і виділене, але воно суміщене та лише частково відповідає санітарно-гігієнічним вимогам.

У Сквирському НВК № 4 приміщення наявне, проте його стан також не відповідає санітарно-гігієнічним вимогам.

У всіх ДНЗ, де є логопедичні групи, є логопедичні кабінети, хоч вони по квадратурі є меншими, ніж вимагається згідно санітарно-гігієнічних вимог. Найбільшим по квадратурі серед усіх логопедичних кабінетів є кабінет при ДНЗ № 2.

Положенням про логопедичні пункти системи освіти затверджено перелік спеціального обладнання, яке має бути на логопедичному пункті.

Матеріально-технічна база логопедичних груп ДНЗ дещо краща, ніж на логопедичних пунктах в ЗОШ, вона репрезентована меблями, технічними засобами навчання, іграшками, посібниками, які наявні у закладах.

Співпраця з батьками дозволила покращити матеріальну базу логопедичних груп. Так, у логопедичних групах ДНЗ № 1, ДНЗ № 2 наявна оргтехніка, комп'ютери. До послуг дітей : мультимедійна наочність, аудіозаписи голосів тварин і птахів, звуки природи, анімації, презентації, комп'ютерні розвивальні ігри.

Натомість шкільні логопедичні пункти лише частково забезпечені спеціальним обладнанням, оснащення кабінетів не в повному обсязі здійснюється відповідно типового переліку навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання та обладнання загального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів, а також з урахуванням вимог щодо типу кабінету (логопедичний кабінет), які затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України № 135 від 13.05.1993р.

Оснащення шкільних логопедичних кабінетів у 2015-2016 н.р. залишилось на рівні 2011-2012 року. А тому питання матеріально-технічної бази шкільних логопедичних пунктів було винесено на розгляд колегії відділу освіти, яка відбулася у лютому 2016 року.

Комплектація необхідними посібниками, обладнанням шкільних логопедичних пунктів ще не в повному обсязі здійснювалася відповідно типового переліку навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання та обладнання загального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів, а також з урахуванням вимог щодо типу кабінету (логопедичний кабінет), які затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України № 135 від 13.05.1993р., а тому потребує покращення відповідно до Положення про логопедичні пункти системи освіти.

І все ж, логопедичні групи, і шкільні логопедичні пункти забезпечені навчально-методичною літературою: фаховими програмами, навчально-методичними посібниками, збірниками методичних рекомендацій і статей. Наявні посібники, закуплені логопедами за власні кошти. Це посібники для підгрупових логопедичних занять, посібники для індивідуальних логопедичних занять, мовних ігор на розвиток уваги, пам'яті, мислення, дрібної моторики, тощо. Ці матеріали допомагають вчителям-педагогам у їхній співпраці з педагогічними колективами та дітьми.

Невід'ємною складовою для проведення занять із дітьми стала площинно-зображувальна, символічна наочність, використання якої формує у дітей цілісне уявлення про предмет, дозволяє розвинути тактильне та зорове сприймання. Правильне використання наочності робить корекційно-розвивальне навчання дітей логопедичної групи більш цікавим

і різноманітним, доступним та ефективним, сприяє більш глибокому засвоєнню навчального матеріалу.

В усіх логопедичних кабінетах наявний дидактичний матеріал, який використовується в роботі. Це, зокрема, предметні картинки, фотографії, площинні фігурки на магнітах, липучках, картинки, картки для звукового аналізу, картки-схеми складів. Багато дидактичного матеріалу виготовлено логопедами своїми руками, його систематизовано. Щороку логопеди працюють над його поповненням, зокрема це робота з виготовлення дидактичних ігор, поповнення дидактичними матеріалами папок за лексичними темами. Зразковим є дидактичний матеріал, виготовлений Марценківською І.А. (ДНЗ № 2), його не тільки систематизовано, він має сучасний естетичний вигляд, частина матеріалу записана на дисках, матеріал змістовний, цікавий, готовий до використання на будь-якому занятті, чого не можна сказати про дидактичний матеріал логопедів шкільних логопедичних пунктів.

Важливою складовою наочності в ДНЗ (в логопедичних групах) є різноманітні іграшки.

У ДНЗ № 1, ДНЗ № 2, ДНЗ № 6 створено належне предметно-розвивальне середовище у групах, воно спрямоване на прояв пізнавальної та мовленнєвої активності кожної дитини, забезпечує виконання не лише навчально-виховних, а й діагностичних, корекційно-розвивальних завдань.

Найкращим у цьому плані є логопедичний кабінет у ДНЗ № 2. Це сучасний, добре укомплектований кабінет, естетичний вигляд якого викликає у дітей бажання навчатись.

Саме продумане предметно-розвивальне середовище логопедичних груп дозволяє вчителю-логопеду сформулювати в дітей повноцінне мовлення, підвищує інтерес, мотивацію до навчання через ігрову діяльність.

Є потреба в оснащенні кабінетів шкільних логопедичних пунктів сучасними меблями, дзеркалами, новим дидактичним матеріалом, іграми та іграшками для розвитку дітей.

Матеріальне забезпечення логопедичних пунктів, логопедичних груп, квадратура кабінетів, перелік обладнання та оснащення подано у таблиці (додаток 1).

Учителі-логопеди забезпечують дотримання вимог до ведення ділової документації. Уся ділова документація в усіх закладах ведеться державною мовою.

Наявні графіки роботи вчителів-логопедів, погоджені з завідуючими та директорами закладів логопедичних пунктів, проте у тих закладах, де відсутні логопедичні кабінети, графіки роботи не вивішені, що спричиняє незручності в роботі з батьками.

В усіх логопедів наявні перспективні плани корекційно-розвивальної роботи, які складено на весь навчальний рік, у них зазначаються види організаційно-педагогічної роботи та орієнтовні завдання на кожний місяць, календарні плани складаються по-різному, у деякого на кожний місяць у формі таблиці, де зазначається склад підгруп та основні напрями логопедичної роботи.

Ведеться обліково-статистична документація, річні звіти.

Робота вчителів - логопедів розпочинається з обстеження дошкільників, учнів 1 класів з метою виявлення тих, хто потребує логопедичної допомоги.

В усіх логопедів наявні списки дітей з порушенням мовлення, визначено групи дітей, з якими проводяться заняття. Наявні протоколи та витяги ПМПК, книги обліку дітей з зазначенням дати народження дитини, номеру протоколу, діагнозу та рекомендованого періоду перебування в логопедичних групах ДНЗ.

Мовленнєві картки на дітей, які зараховані до логопедичних пунктів /груп, заповнюються відповідно до рекомендацій.

У залежності від результатів обстеження здійснюється поділ на підгрупи. Підгрупи комплектуються правильно, як за рівнем недорозвитку мовлення, так і за ступенем психофізичного розвитку, відповідно до завдань різних етапів навчання. Склад підгруп протягом року змінюється залежно від конкретних завдань, мети того чи іншого періоду навчання та результатів з виправлення мовленнєвих вад кожної дитини.

Основною формою корекційно-виховної роботи вчителів-логопедів є логопедичне заняття. Корекційно-розвивальні заняття (як індивідуальні, так і підгрупові) проводяться по 5 разів на тиждень за розкладом, з урахуванням музичних, фізкультурних занять та занять вихователів у дошкільних закладах. Проведені заняття облікуються в журналах.

Індивідуальні та підгрупові корекційно-розвивальні заняття проводяться в логопедичних кабінетах. Тривалість індивідуальних занять не перевищує 10 хв.

Підгрупові заняття проводяться з 3—4 особами. Тривалість підгрупових занять становить 10—15 хв. У планах підгрупових занять фіксується дата, тема і мета заняття, описується його хід із зазначенням форм і методів роботи. Плани занять у підгрупах ведуться кожним логопедом по-різному.

Заведені журнали обліку логопедичних консультацій, журнали відвідування дітьми логопедичних занять, наявні індивідуальні зошити дитини.

Працюючи над корекцією мовного розладу, вчителі-логопеди допомагають вихователю ДНЗ, вчителю початкової школи забезпечити відповідний рівень загальноосвітньої підготовки дітей та учнів згідно з вимогами Базового компоненту дошкільної освіти, Державного стандарту загальної середньої освіти.

Закріплення набутих мовленнєвих навичок відбувається через спільну роботу логопеда, вчителя та батьків дитини над виправленням вад мовлення. З метою закріплення навчального матеріалу батьками, логопеди роблять записи у шкільних щоденниках, в індивідуальних зошитах дітей для домашніх завдань, ведуть книги взаємозв'язку логопеда з вихователями групи.

Медичні карти дітей та книги обліку дітей перебувають у медичних сестер та керівників ДНЗ.

З 2015/2016 навчального року РМО логопедів працює над проблемою: «Використання єдиного інформаційно-освітнього середовища, інтерактивних технологій для розвитку життєвих компетенцій дітей з мовленнєвими порушеннями».

Усі вчителі-логопеди входять до РМО логопедів.

Методичне об'єднання логопедів малочисельне, проте усі беруть активну участь у його засіданнях.

У раду методичного об'єднання логопедів входять:

Грищенко Т.І. - керівник методичного об'єднання логопедів

Маркова А.В. - методист РМК, завідувач районної ПМПК

Кривда Н.І. - методист РМК.

Якість корекційно-розвиваючої роботи з дітьми-логопатами, її організаційна та методична досконалість залежать від ретельної підготовки вчителів-логопедів до занять та добору спеціальних розвиваючих методів роботи.

З метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу поряд із традиційними методами навчання наші логопеди впроваджують інтерактивні та проектні педагогічні технології навчання.

Використання інтерактивних технологій навчання сприяє активізації процесу особистісно-зорієнтованого навчання.

Відкриті заняття з застосуванням інтерактивних та проектних технологій навчання протягом року провели Марценківська І.А., Денисюк К.М., Гайдамачук О.С. Проте потрібно, щоб усі вчителі-логопеди застосовували сучасні методики в роботі з дітьми.

Вчителі - логопеди займаються самоосвітою, діляться досвідом роботи та досягненнями в роботі. На початку кожного року проводиться діагностування та визначається, які питання є проблематичними, вони й стають предметом розгляду на засіданнях РМО.

Щорічно проводяться по 2 секційних засідання та по 3 семінари.

Питання, які були розглянуті на засіданнях РМО логопедів впродовж 2014/2015 н.р. , 2015/2016н.р. подано в наступній таблиці (Додаток 4) .

З метою реалізації проблеми, над якою працюють вчителі-логопеди логопедичних пунктів та логопедичних груп навчальних закладів, більше уваги потрібно приділяти забезпеченню цілісності і системності логопедичної, психологічної і загальної навчально-виховної роботи в умовах дошкільного навчального закладу компенсуючого типу та школи; ширше використовувалися в логопедичній роботі інтерактивні методи навчання, інформаційні комп'ютерні технології (ІКТ), ігрові форми навчання з використанням яскравої комп'ютерної графіки.

Треба сказати, що протягом останніх років поліпшилась робота з надання вчителями-логопедами методичної допомоги працівникам ДНЗ, вчителям початкової школи. Вчителі-логопеди ознайомлювали вихователів з новинками методичної літератури, проводили консультації, бесіди, практикуми з вихователями навчальних закладів району. Поліпшився зв'язок логопедів із класними керівниками учнів, що відвідують логопедичний пункт.

Деякі вчителі-логопеди виступали на методичних об'єднаннях вчителів початкових класів з таких питань, як от:

«Причини дисграфії та шляхи її усунення» (січень 2015, Денисюк К.М.), Попередження та усунення мовних дефектів, наслідком яких є порушення читання і письма школярів» (заплановано на березень 2016, Денисюк К.М.).

Питання надання логопедичної допомоги розглядалося на семінарах-практикумах: «Постановка звуків у роботі з дошкільниками» (Маркова А.В.).

Учителі-логопеди виступають на методичних об'єднаннях вчителів початкових класів з таких питань, як от:

«Причини дисграфії та шляхи її усунення» (січень 2015, Денисюк К.М.), Попередження та усунення мовних дефектів, наслідком яких є порушення читання і письма школярів» (заплановано на березень 2016, Денисюк К.М.).

Розглядаються питання надання логопедичної допомоги на семінарах-практикумах у тих закладах, де працюють логопеди: «Постановка звуків у роботі з дошкільниками» (Маркова А.В.).

Потрібно відзначити, що логопедами приділяється велика увага роботі з дітьми з особливими потребами, до яких ми відносимо і дітей з мовленнєвими порушеннями. Звучать поради батькам, вчителям, вихователям з питань роботи з дітьми з особливими потребами.

Проводячи просвітницьку роботу з батьками в дошкільному та загальноосвітньому навчальному закладі, логопеди використовують сучасні форми взаємодії в роботі вчителя-логопеда з батьками по формуванню мовленнєвих навичок у дітей в процесі навчання, виховання, корекції як складової соціальної адаптації. Розуміючи, що ефективність розумового виховання дітей залежить від кола інтересів батьків, їхнього світогляду, від характеру спілкування з дитиною, батькам дітей із мовними порушеннями пояснюють, що участь родини у корекційних заходах вважається одним із факторів ефективної розвиваючої роботи, тим самим вчителі-логопеди викликають інтерес батьків до діяльності корекційних педагогів.

Батьки починають розуміти, що результативність роботи вчителя-логопеда залежить не лише від нього, а й від того, чи є успішною співпраця вчителів-логопедів з батьками, чи виконуються ними рекомендації, отримані від логопеда.

Під час проведення батьківських зборів вчителі-логопеди ознайомлюють батьків з нормативними документами, програмами, з організацією діяльності спеціалістів у групах, з досягненнями дітей та труднощами у корекційному процесі:

«Корекційно-відновлювальна робота з дітьми, які мають мовленнєві вади» (протокол № 1 від 24.09.20-15, Марценківська І.А.);

Денисюк К.М.: Батьківські збори для майбутніх першокласників: Труднощі у навчанні першокласників: що робити? (жовтень 2015, «Роль батьків у подоланні мовленнєвих порушень» (заплановано на березень 2016).

Хочеться відмітити такі консультації для батьків: «Логоритмика, вправи та ігри» , «Знайомство зі звуками», «Робота вихователя по закріпленню мовних навичок і вмінь дітей у різні режимні моменти» (Маркова А.В.);«Вимоги до якості мовлення дошкільників», «Формування мовленнєвої компетентності дошкільників», «Особливості засвоєння дітьми звуків мови» (Марценківська І.А.).

Проводяться й індивідуальні консультації, в ході яких батькам надаються індивідуальні поради щодо поліпшення мови або розвитку пізнавальних (психічних) процесів дитини, дні відкритих дверей у логопедичних групах, які дають можливість познайомити батьків з новими напрямками і прийомами роботи з дітьми.

Логопедами були виготовлені окремі інформаційні матеріали, інформаційні стенди та куточки для батьків. Проте на цьому зупинитись не можна, цю роботу необхідно продовжувати, більше уваги звертати на консультування батьків сільських закладів.

Потребує удосконалення й таке. Питання про співпрацю вчителів-логопедів з вчителями, батьками розглядалось лише на декількох педагогічних радах: у ДНЗ № 2, вчитель-логопед Марценківська І.А. («Звіт про роботу логопеда за 2014/2015 н.р. (протокол № 4 від 27.05.2015), «Про особливості формування логопедичної групи» (протокол № 1 від 31.08.2015 ,) та в Сквирському НВК № 4, вчитель-логопед Гайдамачук О.С. (протокол № 1, 11.01.2016 року).

Отже, з метою вироблення єдиної спрямованості у роботі з учнями, які мають вади мови, охоплення корекційною роботою тих дітей, мовні вади яких перешкоджають успішному навчанню, усім вчителям-логопедам протягом 2016/2017 н.р. потрібно частіше виступати на нарадах при директору, методичних об'єднаннях учителів початкової школи, на педагогічних радах.

Крім того, необхідно більше уваги приділяти питанню співпраці вчителів - логопедів з педагогічними працівниками та батьками з виправлення мовленнєвих вад дітей, про що свідчить проведене у 2015/2016 н.р. анкетування та письмове опитування серед батьків дітей, які перебувають на логопедичних пунктах та в логопедичних групах (опитано заступників директорів та завідуючих ДНЗ з даних питань).

Схвальні відгуки про роботу Денисюк К.М. показали батьки та педагоги ЗОШ № 2: відмічено її професіоналізм, те, що вчитель працює в тісному контакті з учителями початкових класів, застосовує різні цікаві методи роботи, помітні позитивні зрушення у виправленні вимови дітей, логопед дає корисні поради. Велику роботу проводить з батьками майбутніх першокласників.

Зі слів батьків ДНЗ № 6, Маркова А.В. – досвідчений учитель-логопед, знаходить підхід до кожної дитини, застосовує нові підходи в роботі, яскраву наочність, ігри, завдання розвиваючого характеру, цікаві та корисні консультації для батьків, відмічено вимогливість вчителя, самокритичність.

Високу оцінку роботи дали своєму вчителю-логопеду Марценківській І.А. батьки ДНЗ № 2 . Відмічено сучасні підходи до проведення занять, вміння зацікавити дітей, схвалено співпрацю з колегами по роботі.

Вкрай необхідними, а не просто потрібними для батьків логопедичного пункту при ЗОШ № 1 є заняття вчителя-логопеда, які проводить Грищенко Т.І. Батьки відмітили результативність роботи вчителя-логопеда.

Добре оцінено роботу вчителів-логопедів завідуючою ДНЗ № 1, де змінився вчитель серед року. Невінчана О.Г. пішла в декретну відпустку, на її місце прийшла Муштрук Т.В.

Оскільки значні зміни в кадрах відбулися на логопедичному пункті в ЗОШ № 3, перевіркою логопедичний пункт у цьому році не охоплювався, а тому й давати характеристику логопедам, які звільнились, буде некоректним.

З метою оцінки співпраці логопеда з батьками, анкету з 10 питаннями запропоновано батькам Сквирського НВК № 4.

Всього опитано 17 батьків, чий діти відвідують логопедичний пункт.

16 з 17 батьків (94 %) побачили зрушення в розвитку дитини на краще. 11 батьків (65%) отримали консультації, 6 батьків (35 %)- їх не отримали у 2015/2016 н.р.

12 батьків (70 %) знають, як проходить робота з дітьми у школі, яка допомога надається, а 5 батьків (30 %) не відвідували заняття та не знають, як допомогти дитині вдома, 12 батьків (71 %) отримали рекомендації, завдання від логопеда, а 5 (29 %) не отримували домашніх завдань.

12 батьків (71 %) помітили, що діти намагаються контролювати свою вимову, а 5 (29 %) цього не побачили.

Проте всі батьки (100%) відмітили, що робота логопеда необхідна, вони бажають і надалі тісніше співпрацювати з вчителем.

14 батьків (82 %) вказали, що їм подобається, як з дітьми працює Гайдамачук О.С., а 3 мамам (18 %) – не подобається відношення до роботи молодого спеціаліста.

Анкетування батьків показало, що молоді-спеціалісти потребують допомоги з питань організації логопедичної допомоги дітям, зокрема із співпраці з вчителями початкових класів, батьками дітей.

А це означає, що роботу консультпункту для новопризначених та молодих спеціалістів у 2016/2017 н.р. необхідно поліпшити.

З метою забезпечення якості та ефективності в роботі з дітьми, які мають мовленнєві порушення, впровадження в роботу нових освітніх (в тому числі проектних) технологій у роботі з дітьми, які мають порушення мовлення, на РМО логопедів ознайомлюємо з передовим педагогічним досвідом з питань логопедії.

У районі працює школа педагогічної майстерності Марценківської І.А. «Використання практичної наочності для формування усного мовлення у дошкільників з недорозвиненням мовленнєвого розвитку».

Розглянуто такі питання:

20.10.2015 року – «Стан сформованості фонетичної системи мовлення у дітей з ФФНМ»,

17.11.2015 року – «Особливості фонетичної системи мовлення із ФФНМ»;

15.12.2015 року – «Специфіка використання наочності та мовленнєвого матеріалу для дітей 5 року життя з ФФНМ».

Вчителі-логопеди самі презентують свій досвід на районних методичних заходах. Вони випускають друковану продукцію та беруть участь у районній педагогічній виставці.

Так, у 2015 році на районну педагогічну виставку представлено навчально-наочний посібник «Формування моральних якостей дітей-логопатів дошкільного віку за допомогою казки». Автор А.Маркова. Проте посібник не був схвалений Академією післядипломної освіти, а отже, ця робота потребує удосконалення.

У 2016/2017 навчальному році методичне об'єднання логопедів продовжить працювати над проблемою: «Використання єдиного інформаційно-освітнього середовища, інтерактивних технологій для розвитку життєвих компетенцій дітей з мовленнєвими порушеннями».

З метою реалізації проблеми, над якою працюватиме весь педагогічний колектив району вчителям-логопедам логопедичних пунктів та логопедичних груп навчальних закладів у 2016/2017 н.р. потрібно більше уваги приділити таким питанням:

- використовувати в логопедичній роботі інтерактивні методи навчання, інформаційні комп'ютерні технології (ІКТ), ігрові форми навчання з використанням яскравої комп'ютерної графіки, впроваджувати елементи методу М.Монтессорі ;
- забезпечувати співпрацю з усіма учасниками навчально-виховного процесу з питань цілісності і системності логопедичної, психологічної і навчально-виховної роботи в умовах логопедичної групи дошкільного навчального закладу компенсуючого типу та логопедичного пункту загальноосвітнього навчального закладу;
- висвітлювати на сайті відділу освіти поради та методичні рекомендації для підвищення правової та психолого-педагогічної компетентності батьків, чиї діти мають мовленнєві вади;
- запланувати проведення вчителя-логопедами батьківських зборів на такі теми: «Поради щодо підготовки дитини до школи батькам дітей, які мають з мовленнєві порушення», «Поради батькам, що мають дітей молодшого шкільного віку»;
- забезпечувати належне консультування вихователів, учителів з питань анатомо-фізіологічних та клінічних основ виникнення, усунення вад звуковимови, запланувати проведення психологічних тренінгів, психолого-педагогічних семінарів з елементами рольових ігор як найефективніших прийомів для розвитку мовлення дітей;
- залучати до співпраці з батьками дітей з мовленнєвими порушеннями з питань корегування педагогічного, корекційного процесу практичних психологів, соціальних педагогів, вихователів, учителів початкової школи ;
- поліпшити роботу з надання індивідуальних консультацій батькам, вчителям, вихователям сільських закладів освіти, посилити правоосвітню та правороз'яснювальну роботу серед батьків дошкільників, спрямовану на раннє виявлення дітей з мовленнєвими порушеннями та створення ними сприятливого мовного середовища, ведення спостережень за мовним розвитком дитини;
- закріпити наставників-логопедів з досвідом роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями за новопризначеними вчителями - логопедами та молодими спеціалістами. Забезпечити дієву роботу консультпункту при Сквирському НВК № 4 .

2. Рада методичного об'єднання логопедів:

Грищенко Т.І. - керівник методичного об'єднання логопедів

Маркова А.В. - методист РМК, завідувач районної ПМПК

Кривда Н.І. - методист РМК

3. Проблемне питання, над яким продовжить працювати методичне об'єднання логопедів району у 2016/20167н.р.:

«Використання єдиного інформаційно-освітнього середовища, інтерактивних технологій для розвитку життєвих компетенцій дітей з мовленнєвими порушеннями»

Мета:

- формування професійних умінь та навичок вчителів-логопедів щодо ефективної співпраці з педагогами по здійсненню корекційно-розвивальної діяльності з дошкільниками та школярами»;
- підвищення професійної компетентності фахівців дефектологічної служби;
- створення умов для підвищення фахового та загальнокультурного рівня спеціалістів;
- оновлення професійних знань, збагачення інтелектуального потенціалу з питань розвитку життєвих компетенцій дітей з мовленнєвими порушеннями шляхом використання інтерактивних технологій як засобу продуктивного навчання.

Завдання:

- нормативно - правове, науково-методичне та організаційне забезпечення діяльності вчителів-логопедів;
- удосконалення професійної майстерності та розвиток творчого потенціалу вчителів-логопедів;
- запровадження сучасних психолого-педагогічних технологій, інновацій, результатів логопедичної роботи

Основні напрями роботи методичного об'єднання такі:

- профілактичний;
- діагностичний;
- навчально-корекційний ;
- консультативно-методичний;
- інформаційний;
- координаційний.

Робота логопедів базується на наступних принципах:

- особистісне орієнтування - орієнтування на дитину, її психоемоційні особливості;
- емоційна підтримка - створення на заняттях емоційно комфортної обстановки;
- взаємодія з батьками, вихователями й вчителем-логопедом;
- ігровий контекст занять - формування позитивної мотивації навчання.

4. Удосконалення професійної майстерності та фахового рівня

4.1. Секційні засідання:

4.1.1. Секційне засідання (16.09.2016 р.)

1. Аналіз стану логопедичної роботи в районі за 2015/2016 н.р., визначення завдань на 2016/ 2017 навчальний рік: проблематика та напрями роботи методичного об'єднання логопедів у 2016/2017 н.р.

Кривда Н.І., методист РМК

2. Затвердження плану роботи РМО вчителів-логопедів

**Грищенко Т.І., керівник РМО
логопедів**

3. Погодження графіків роботи вчителів-логопедів шкільних логопедичних пунктів, ознайомлення з наказом «Про роботу шкільних логопедичних пунктів у 2016/2017 навчальному році»

Кривда Н.І., методист РМК

4. Інформаційно-методичне забезпечення навчально-виховного процесу в логопедичних групах та на шкільних логопедичних пунктах у 2016/2017 н.р. Законодавчо – нормативна база роботи вчителя – логопеда.

Кривда Н.І., методист РМК

5. Організація корекційно – розвиткової роботи з дітьми, що мають порушення мовлення. Зведена діагностична таблиця: Тема досвіду роботи, яким можуть поділитись логопеди. Питання, в яких відчувають затруднення.

**Грищенко Т. І., керівник РМО
логопедів**

6. Рекомендації щодо обліку та ведення документації вчителів-логопедів

**Грищенко Т. І., керівник РМО
логопедів**

7. Огляд новинок педагогічної літератури та періодичних видань з логопедії та дефектології

**Маркова А.В., завідувач районної
ПМПК**

4.1.2. Секційне засідання (19.01.2017 року)

Теоретично-методичний лекторій з елементами тренінгу

Організація логопедичної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів

1. Про здійснення диференційованого підходу до вибору змісту та форм роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Кривда Н.І., методист РМК

2. Про системний підхід до організації співпраці логопеда, батьків та педагогів з попередження та виправлення вад мовлення у дітей

Грищенко Т.І., вчитель-логопед ЗОШ № 1

3. Тренінг з логопедами «Розвиток креативних здібностей логопеда як основа ефективного спілкування з дітьми з особливими освітніми потребами»

Маркова А.В. , вчитель-логопед ДНЗ № 6

4.1.3. Секційне засідання (?05.2017)

1. Звіт за 2016 / 2017н.р.про результати роботи вчителів - логопедів району з дітьми, що мають мовленнєві порушення

Кривда Н.І., методист РМК

2. Звіт про роботу районної ПМПК у 2016/2017 н.р.

Маркова А.В., вчитель-логопед ДНЗ № 6

3. Про планування та визначення напрямків роботи на 2016/ 2017 н. р.

Грищенко Т.І., керівник РМО логопедів

Семінари-практикуми

4.2.1. Семінар-практикум (25.11.2016 року)

Проблемний семінар вчителів – логопедів

Розвиток мовленнєвої компетентності дошкільників шляхом використання інноваційних методик

1. Відкрите заняття з застосуванням інноваційних методів навчання з дітьми дошкільного віку

Марценківська І.А., вчитель-логопед ДНЗ № 2

2. Про інтерактивні технології в корекційній роботі вчителя – логопеда дошкільного закладу (з досвіду роботи)

Маркова А.В., вчитель-логопед ДНЗ № 6

3. Про удосконалення методів організації логопедичних занять та урізноманітнення їхніх форм

Кривда Н.І., методист РМК

4. Про системний підхід до організації співпраці логопеда, батьків та педагогів з попередження, корекції порушень читання та письма у дітей

**Грищенко Т.І., вчитель-логопед
ЗОШ № 1**

5. Про використання музичних інструментів для розвитку фонематичного слуху у дошкільників

**Марценківська І.А., вчитель-логопед
ДНЗ № 2**

4.2.2. Семінар-практикум (? .03.2016 року)

**Корекція порушень читання та письма у дітей молодшого шкільного віку
та учнів початкової школи**

1. Відкрите заняття з школярами-логопатами

Капітанюк Л.В., вчитель-логопед ЗОШ № 3

2. Характеристика мовленнєвих недоліків, що найбільше заважають вчитися

Маркова А.В., вчитель-логопед ДНЗ № 6

3. Запобігання й подолання порушень читання граматичного та оптичного характеру

Грищенко Т.І., вчитель-логопед ЗОШ № 1

4. Формування орфографічної грамотності у дітей з порушенням писемного мовлення

Денисюк К.М., вчитель-логопед ЗОШ № 2

5. Особливості формування словникового запасу у дітей із загальним недорозвиненням мовлення

Капітанюк Л.В., вчитель-логопед ЗОШ № 3

6. Запобігання та подолання порушень читання. Методичні рекомендації.

Кривда Н.І., методист РМК

5. Вивчення, апробація та впровадження в практику перспективного педагогічного досвіду, наукових ідей, нових технологій обстеження та виправлення мовленнєвих вад у дітей

5.1. Педагогічний фестиваль.

5.2. Вивчення досвіду роботи вчителя-логопеда Марценківської І.А. з питань впровадження нових інформаційних технологій (2012-2016 роки)

5.3. Консультпункти

Допомога молодим вчителям-логопедам: Капітанюк Л.В., вчителю-логопеду Сквирської ЗОШ № 3, новопризначеному вчителю-логопеду Сквирського НВК № 4 (П.І.П.) з питань організації логопедичної роботи з дітьми шкільного віку, обліку та ведення документації вчителів-логопедів (НВК № 4) - вересень 2016, березень 2017 року.

5.4. Районна педагогічна виставка

Інтерактивні форми роботи з дітьми-логопатами (презентація диску)

Марценківська І.А. , вчитель-логопед ДНЗ № 2

6. Експертна оцінка якості та результативності роботи логопедів та організація навчально-виховної роботи в закладах освіти

А. Атестація закладів (за планом) :

Листопад 2016 року – Пустоварівський НВК

Б. Фронтальне вивчення (за планом) :

Жовтень 2016 року – В.Половецький НВК;

Жовтень 2016 року – ДНЗ № 5;

Грудень 2016 року – Сквирська ЗОШ № 2

Лютий 2017 року – Шамраївський НВК

6.3. Моніторинг рівня допомоги вчителів-логопедів дітям за 2015/2016 навчальний рік

1. Звіт про обстеження дітей 1-4 класів (кінець вересня 2016 року).
2. Аналіз роботи районної ПМПК протягом 2016/2017 навчального року (травень 2017 року).
3. Звіти про роботу вчителів-логопедів за 2016/2017навчальний рік (травень 2017 року) .

7. Координація діяльності навчальних закладів

1. Адресна допомога новопризначеному вчителю-логопеду логопедичного пункту при Сквирській ЗОШ № 3 (з питань організації логопедичної роботи та ведення документації)

протягом 2016/2017н.р.

1. **Методичні дні (за окремим графіком):**

8. Інформаційно-видавнича діяльність

Методичні рекомендації з організації логопедичної роботи з дітьми шкільних логопедичних пунктів щодо запобігання та подолання порушень читання

Кривда Н.І.,методист РМК, лютий 2017 року